

Na temelju čl. 213. stavak (10) i 248. Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH," broj: 27/17), čl. 5. stavak (1) točka h) i 19. stavak (1) točka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/17) i članka 12. stavak (1) točka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 03/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 29.03.2018. godine donosi

ODLUKU O VRSTI UGOVORA I FINACIJSKIH INSTRUMENTATA NA KOJE SE PRIMJENJUJU ZAŠTITNE MJERE ZA DRUGE UGOVORNE STRANE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet odluke

Ovom odlukom propisuju se vrste ugovora i finansijskih instrumenata na koje se primjenjuju zaštitne mjere druge ugovorne strane.

Članak 2.

Subjekti odluke

Ova odluka primjenjuje se na:

- a) banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) izdala bankovnu dozvolu,
- b) bankovnu grupu koja je predmet kontrole Agencije na konsolidiranoj osnovi.

Članak 3.

Pojmovi

(1) Pojedini pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:

- a) **„ugovor o finansijskom kolateralu s pravom prijenosa vlasništva”** je ugovor, uključujući i ugovor o povratnoj kupnji, sukladno kojem davatelj kolaterala prenosi puno pravo vlasništva nad finansijskim kolateralom primatelju kolaterala u svrhu osiguranja ili nekog drugog načina namirivanja relevantnih finansijskih obveza;
- b) **„sporazum o netiranju”** je sporazum u okviru kojeg se niz tražbina ili obveza može preoblikovati u jedan neto zahtjev, uključujući sporazume o netiranju putem zatvaranja transakcije prema kojima se prilikom nastanka događaja izvršenja (bez obzira kako i kojim propisom je taj događaj definiran) obveze strana ubrzavaju tako da odmah postaju dospjele ili prestaju te su u svakom slučaju pretvorene u jedan neto zahtjev ili su njime zamijenjene, uključujući:
 - 1) odredbe o konačnom netiranju koje predstavljaju odredbe ugovora o finansijskom kolateralu, ili ugovora koji uključuje finansijsku kolateralu, ili u nedostatku takve odredbe, svaka zakonska odredba kojom se, u slučaju nekog događaja izvršenja, izazvanog operacijom netiranja, usklađivanja ili na neki drugi način:
 - 1.1. obveze stranaka ubrzavaju kako bi odmah dospjele i kako bi se izrazile kao obveza plaćanja iznosa koji predstavlja njihovu procijenjenu trenutnu vrijednost, ili se ukidaju i zamjenjuju obvezom plaćanja tog iznosa,
 - 1.2. i/ili obavlja obračun dospjelih iznosa jedne stranke prema drugoj u smislu ovih obveza te je stranka koja drugoj stranci duguje veći iznos dužna platiti neto iznos koji odgovara saldu tog računa i

- 2) netiranje koje predstavlja pretvaranje u jedno neto potraživanje ili jednu neto obvezu potraživanja i dugovanja koja proizlaze iz naloga za prijenos koje sudionik ili sudionici izdaju na ili primaju od jednog ili više drugih sudionika što dovodi do toga da se može imati samo neto potraživanje ili imati samo neto dugovanje;
 - c) „**sekjuritizacija**” predstavlja transakciju ili strukturu u kojoj se kreditni rizik povezan sa izloženošću ili grupom izloženosti tranšira i ima sljedeće karakteristike:
 - 1) plaćanja u transakciji ili strukturi ovise od naplate po odnosnoj izloženosti ili odnosnoj grupi izloženosti, i
 - 2) podređenost tranši određuje distribuciju gubitaka tokom trajanja transakcije ili strukture;
 - d) „**tradicionalna sekjuritizacija**“ predstavlja sekjuritizaciju koja uključuje gospodarski prijenos izloženosti koje se sekjuritizuju na sekjuritizacijski subjekt za posebnu namjenu koji izdaje vrijednosne papire. To se postiže prijenosom vlasništva nad sekjuritizovanim izloženostima s banke inicijatora ili posredovanjem. Izdani vrijednosni papiri ne predstavljaju obvezu plaćanja banke inicijatora;
 - e) „**sintetička sekjuritizacija**“ predstavlja sekjuritizaciju u kojoj se tranširanje postiže korištenjem kreditnih derivata ili garancija, a skup izloženosti ostaje u bilanci banke inicijatora;
 - f) „**inicijator**“ je subjekt:
 - 1) koji je samostalno ili preko povezanih osoba, izravno ili neizravno učestvovao u izvornom ugovoru na temelju koga su nastale izravne ili potencijalne obveze dužnika ili potencijalnog dužnika, zbog kojih nastaje izloženost koja je predmet sekjuritizacije, ili
 - 2) koji kupuje izloženosti treće strane i iskazuje ih u svojoj bilanci, a zatim ih sekjuritizuje;
 - g) „**sporazum o prijeboru**” je sporazum prema kojem se za dvije tražbine ili više njih ili dvije obveze ili više njih koje međusobno duguju banke i druga ugovorna strana može međusobno izvršiti prijebor.
- (2) Pojmovi koji nisu definirani stavkom (1) ovog članka, a koriste se u ovoj odluci, imaju značenja sukladno odredbama Zakonom o bankama.

II. ZAŠTITNE MJERE

Članak 4.

Zaštitne mjere za druge ugovorne strane u djelomičnom prijenosu

- (1) Agencija osigurava zaštitu slijedećih sporazuma i druge ugovorne strane tih sporazuma:
 - a) sporazumi o osiguranju temeljem kojih osoba ima putem jamstva stvarni ili potencijalni interes u imovini ili pravima koji su predmet prijenosa, neovisno o tome je li taj interes osiguran specifičnom imovinom ili pravima ili preko promjenjive naknade ili sličnog sporazuma;
 - b) ugovor o financijskom osiguranju (kolateralu) s prijenosom prava vlasništva prema kojima se osiguranje (kolateralu) ili pokriće ispunjenja određenih obveza provodi prijenosom potpunog vlasništva nad imovinom s davatelja na primatelja osiguranja (kolateralu) pod uvjetima kojima se omogućava primatelju osiguranja (kolateralu) da prenese imovinu ako se te navedene obveze ispune;
 - c) sporazumi o prijeboru prema kojima se dvije ili više tražbina, odnosno obveza banke u postupku restrukturiranja i druge ugovorne strane mogu međusobno prebiti;
 - d) sporazumi o netiranju;
 - e) pokrivena obveznice;

- f) strukturirani financijski sporazumi, uključujući sekjuritizaciju i instrumente koji se koriste za zaštitu od rizika i čine sastavni dio imovine za pokriće te koji su prema važećim propisima, osigurani na sličan način kao pokrivena obveznice, na osnovi kojih jedna strana iz sporazuma ili skrbnik, povjerenik ili imatelj stječe i drži jamstva.
- (2) Agencija odredbe stavka (1) ovog članka primjenjuje neovisno o broju ugovornih strana u sporazumu i neovisno o tome:
- a) jesu li pravni odnosi nastali na osnovi ugovora, prijenosom prava vlasništva radi osiguranja ili na neki drugi način, ili su nastali na osnovi zakona;
 - b) primjenjuje li se na te pravne odnose u cijelosti ili djelomično pravo druge države.

Članak 5.

Zaštita ugovora o prijeboju i netiranju

- (1) Sporazumi o prijeboju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane smatraju se sporazumima o prijeboju iz članka 4. stavak (1) točka c) ove odluke ako se odnose na:
- a) prava i obveze koje proizlaze iz financijskih ugovora ili derivata (izvedenica);
 - b) prava i obveze prema platnim sustavima ili sustavima namire vrijednosnih papira te su povezani s njihovom djelatnošću kao platnim sustavima ili sustavima namire vrijednosnih papira.
- (2) Agencija može u pojedinačnim slučajevima odlučiti da se sporazumi o prijeboju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane ili više njih, ako se odnose na vrste prava i obveza koje nisu navedene u stavku (1) ovog članka mogu smatrati sporazumima o prijeboju ako se priznaju za potrebe smanjenja rizika sukladno primjenjivim bonitetnim pravilima te ako je zaštita, nedvojbeno uvjet za to priznavanje.
- (3) Sporazumi o netiranju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane smatraju se sporazumima o netiranju sukladno članku 4. stavak (1) točka d) ako se odnose na:
- a) prava i obveze koje proizlaze iz financijskih ugovora ili derivata;
 - b) prava i obveze prema platnim sustavima ili sustavima namire vrijednosnih papira te su povezani s njihovom djelatnošću kao platnim sustavima ili sustavima namire vrijednosnih papira.
- (4) Agencija može u pojedinačnim slučajevima odlučiti da se sporazumi o netiranju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane ili više njih, ako se odnose na vrste prava i obveza koje nisu navedene u stavku (3) ovog članka mogu smatrati sporazumima o netiranju ako se priznaju za potrebe smanjenja rizika sukladno primjenjivim bonitetnim pravilima te ako je zaštita, nedvojbeno uvjet za to priznavanje.

Članak 6.

Sporazum o osiguranju

- (1) Sporazumi o osiguranju uključuju:
- a) sporazume kojima se utvrđuju jamstva i garancije;
 - b) založna prava i druga jamstvena prava;
 - c) transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira koje ne podrazumijevaju prijenos potpunog vlasništva nad osiguranjem (kolateralom) i koje uključuju jednu stranu (zajmodavca) koja pozajmljuje vrijednosne papire drugoj strani (zajmoprimcu) u zamjenu za naknadu ili plaćanje kamata i u kojima zajmoprimac zajmodavcu daje osiguranje (kolateralu) u toku trajanja zajma.
- (2) Sporazumi o osiguranju smatraju se sporazumima o osiguranju samo ako su prava ili imovina s kojima je založno pravo povezano ili s kojima bi bilo povezano u slučaju događaja izvršenja dostatno utvrđeni ili ih je moguće dostatno utvrditi sukladno uvjetima sporazuma i primjenjivim zakonodavstvom.

Članak 7.

Zaštita strukturiranih financijskih sporazuma i pokrivenih obveznica

- (1) Strukturirani financijski sporazumi iz članka 4. stavak (1) točka f) ove odluke kada se odnose na sekjuritizaciju uključuju sljedeće:
 - a) sekjuritizacije u kojima su odnosne izloženosti razvrstane u tranše i uz potpuni prijenos prava vlasništva prenesene iz bilance stanja inicijatora na banku u postupku restrukturiranja (sekjuritizacija na osnovi prave prodaje - tradicionalna sekjuritizacija);
 - b) sekjuritizacije na osnovi ugovornih instrumenata, u kojima predmetna imovina ostaje u bilanci stanja banke u postupku restrukturiranja (sintetička sekjuritizacija).
- (2) Kod sekjuritizacije na osnovu prave prodaje svaka uloga inicijatora u strukturi, uključujući servisiranje zajmova, pružanje bilo kakvog oblika zaštite od rizika ili pružanje likvidnosti, smatra se obvezom koja čini dio strukturiranih financijskih sporazuma.
- (3) Kod sintetičke sekjuritizacije založno pravo smatra se pravom koje čini dio strukturiranih financijskih sporazuma samo ako je povezano s određenom imovinom koja je dostatno utvrđena ili koju je moguće dostatno utvrditi sukladno uvjetima sporazuma i primjenjivim zakonodavstvom.
- (4) Za sporazume koji čine strukturu sekjuritizacije kojom su obuhvaćeni uzajamni odnosi između inicijatora, izdavatelja, povjerenika, serviser, upravitelja novčanih sredstava te drugih ugovornih strana u ugovorima o razmjeni i kreditnoj zaštiti smatra se da čine dio strukturiranih financijskih sporazuma ako su ti uzajamni odnosi izravno povezani s odnosnom imovinom i plaćanjima koja je iz sredstava stečenih iz te imovine potrebno izvršiti u korist imatelja strukturiranih instrumenata. Ti uzajamni odnosi uključuju obveze i prava povezane s odnosnom imovinom, obveze na osnovi izdanih instrumenata i sporazume o osiguranju, uključujući transakcije s derivatima, potrebne za održavanje toka plaćanja u okviru tih obveza.
- (5) Agencija može, pored sporazuma iz stavka (4) ovog članka, na pojedinačnoj osnovi i uzimajući u obzir konkretnu strukturu strukturiranog financijskog sporazuma sukladno članku 4. stavak (1) točka f) ove odluke donijeti odluku da i drugi sporazumi između ugovornih strana, primjerice sporazumi o servisiranju zajmova, koji nisu izravno povezani s odnosnom imovinom i plaćanjima koja je potrebno izvršiti, čine dio takvog strukturiranog financijskog sporazuma.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: U.O.-18-11/18
Sarajevo, 29.03.2018. godine

PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA

mr. sc. Ljerka Marić, dipl.ecc.